

Către: **DI Radu MARIAN**

Președintele Comisiei economie, buget și finanțe

Nr. 48-24/SD din 05 aprilie 2024

Ref.: Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (în domeniul controlului de stat asupra activității de întreprinzător) (modificarea Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător)

Stimate dle Radu Marian,

Asociația Businessului European vă aduce sincere mulțumiri și gratitudine pentru deschidere și organizarea consultărilor publice aferente proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (în domeniul controlului de stat asupra activității de întreprinzător) (număr de înregistrare nr. 77 din 07.03.2024).

Urmare a ședinței Consiliului național de soluționare a disputelor în domeniul controlului de stat, din data de 04 iulie 2023 și suplimentar la scrisoarea EBA nr. 44/23-SD din 08 iunie 2023, EBA a prezentat Documentul de poziție nr. Nr. 54/23-SD din 11 iulie 2023, aferent cărora menționăm că reiterăm propunerile expuse în documentele menționate.

Astfel, urmare a examinării proiectului cu numărul de înregistrare nr. 77 din 07.03.2024, intervenim cu unele propuneri de modificare a Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător:

1. Completarea art. 3 cu un alineat nou cu următorul text:

„(10) Organul de control va respecta în privința subiectului supus controlului a principiului prezumției bune credințe atâta timp cât nu s-a constatat comiterea de către persoana supusă controlului a încălcărilor legislației în vigoare.

Propunerea dată are scop de obligare a organelor de control la respectarea unor principii fundamentale și importante într-un proces echitabil de efectuare a controlului, și anume a celui a prezumției bune credințe a subiectului supus controlului și a nu trata pripit cazul și subiectul supus controlului ca apriori prin prisma nerespectării legislației, din motiv că faptul dat poate fi admis doar în cazurile în care au fost constatate cu **certitudine și fără nici un dubiu anumite încălcări** – în baza unor metode, procedee și tehnici reglementate – acestea fiind constatate și imputate subiectului controlat, iar în oricare alte cazuri organul de control urmează să le considere ca inexistente.

2. Completarea art. 3² cu un nou alineat:

„(4) Organele de control vor sesiza autoritățile de reglementare în cazurile în care se constată inadvertențe în actele normative aplicabile activității de întreprinzător care creează confuzii în procesul de aplicare a acestora.”.

3. Completarea textului Legii nr. 131/2012 cu un nou articol:

„Articolul 3³. Caracterul nepunitiv al controalelor

(1) Activitatea de control nu are scop al caracterului punitiv.

(2) Organele de control vor recurge la aplicarea sancțiunilor ca rezultat al constatărilor efectuate, în următoarele situații:

a) după aplicarea tuturor instrumentelor de conformare și consultare prevăzute de legislație a subiectului supus controlului și ca rezultat al acestor acțiuni acesta nu s-a conformat;

b) în cazul comiterii repetate de către subiectul supus controlului a acțiunilor de încălcare a legislației aferentă cărora anterior au fost aplicate acțiuni de conformare și consultare;

c) au fost constatate comiterea încălcărilor grave și foarte grave de către subiectul supus controlului, conform art. 5¹ din prezenta lege.

(3) Scopul controlului constă în remedierea și prevenirea încălcărilor, iar aplicarea sancțiunilor se prezintă ca măsură excepțională aplicată față de subiectul supus controlului în situațiile stabilite la alin. (2) al prezentului articol.”;

Propunerile expuse mai sus au scop de a schimba percepția aferentă activității de control, astfel încât aceasta să devină o activitate de conlucrare dintre organul de control și subiectul supus controlului în vederea prevenirii încălcărilor, schimbându-se paradigma actuală că organul de control caută cu orice preț (uneori chiar cu prețul încălcării legii) anumite încălcări ale subiectului controlat și a demonstra, astfel, că își îndeplinește atribuțiile legale.

În acest sens, se impune necesitatea revederii practicilor de interacțiune în interiorul organelor de control în care este încurajată depistarea cu orice preț a încălcărilor pentru a crea vizibilitatea unei activități eficiente.

Corespunzător acestui model de conlucrare, Legea necesită a fi completată cu o prevederi care impun ca, odată cu eventuala constatare a încălcărilor, organul de control să fie obligat să acorde consultanță și explicații în vederea evitării pentru viitor a unor astfel de încălcări și, în cazul în care va fi necesar, să sesizeze autoritățile de reglementare în cazurile în care se constată inadvertențe în actele normative aplicabile activității de întreprinzător care creează confuzii în procesul de aplicare a lor.

Suplimentar, la cele prezentate mai sus intervenim cu următoarele:

1. Legea nr. 162/2023 privind supravegherea pieței urmează să intre în vigoare la 27.07.2024 și prevede un cadru pentru controalele privind produsele care intră pe piața Republicii Moldova.

Tot în Legea nr. 162/2023 sunt prevăzute activitățile, competențele dar și măsurile autorităților de supraveghere a pieței și, conform prevederilor art. 16 alin.(8) din Legea 162/2023 **autoritățile de supraveghere a pieței specificate în anexa nr. 1, la efectuarea controalelor în domeniul supravegherii pieței, aplică prevederile Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător doar în partea ce ține de înregistrare, supraveghere internă a legalității controlului efectuat și raportare a controalelor în Registrul de stat al controalelor.**

Astfel, pentru a evita suprapunerea normelor, propunem completarea art. 1 alin.(4) din Legea nr. 131/20112 cu o nouă literă, cu următorul cuprins:

„g) controalelor efectuate de către autoritățile de supraveghere a pieței specificate în anexa nr. 1 a Legii nr. 162/2023 privind supravegherea pieței și conformitatea produselor, cu excepția înregistrării, supravegherii și raportării controalelor în Registrul de stat al controalelor.”

2. Deși potrivit principiului proporționalității controlului și oportunității la inițierea lui, este necesar de redus la maxim controalele inopinate, anumite informații în virtutea examinării unei petiții sau sesizări poate fi obținută prin solicitare directă de la agentul economic iar după obținerea ei este posibil de renunțat la control inopinat, însă din cauza rigidității art. 4 alin.(1) din Legea nr. 131/2012 se împiedică buna desfășurare a atribuțiilor funcționale.

Astfel, propunem includerea după cuvântul “pentru” de introdus textul „*determinarea necesității efectuării unui control inopinat sau*”, și art. 4 alin.(1¹) va avea următorul cuprins:

„(1¹) *Nu se consideră control de stat în sensul prezentei legi solicitarea informației de către organul de control fără efectuarea unei vizite la fața locului, dacă această informație este indispensabilă pentru **determinarea necesității efectuării unui control inopinat sau** planificarea controalelor în baza criteriilor de risc, conform metodologiei aferente domeniului de control, și este deținută de persoana supusă controlului.*”

3. Includerea expresă a faptului că prescripțiile și măsura restrictivă reprezintă acte administrative individuale, și acestea trebuie să fie emise separat de procesul-verbal de control, și să corespundă exigențelor de fond și de formă prevăzute de Codul administrativ.

4. Includerea expresă a faptului că delegația de control reprezintă un act administrativ individual, iar nota de motivare reprezintă o operațiune administrativă și se contestă împreună cu delegația de control. În lipsa acestei prevederi, majoritatea inspectorilor întocmesc nota de motivare pur formal, fără a face o analiză a riscurilor, așa cum este obligatoriu pentru inițiere controalelor inopinate.

Respectiv, propunem completarea art. 19 cu alin. (3²) din Legea nr. 131/2012 după cum urmează:

„(3²) *Nota de motivare reprezintă o operațiune administrativă și se contestă împreună cu delegația de control.*”.

Comunitatea de afaceri rămâne deschisă pentru asigurarea unui dialog constructiv întru identificarea soluțiilor sustenabile vizând subiectul abordat în interesul tuturor părților implicate.

Cu înaltă considerațiune,

**Mariana Rufa,
Director Executiv
Asociația Businessului European**

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: <https://msign.gov.md>

Executor: Sandra Dolghii
Email sandra.dolghii@eba.md
Telefon: 069949404